

PATT TAL-GŻEJJER

BILLI, il-Penil Inter-Governattiv dwar il-Bidla fil-Klima (IPCC) ikkonferma li l-bidla fil-klima hija realta' u li l-użu ta' enerġija għal attivitajiet umani hija primarjament responsabbli għaliha;

BILLI, l-UE addottat fid-9 ta' Marzu 2007 pakkett ta' Enerġija għal Dinja li Qiegħda Tinbidel, tikkommetti li tnaqqas l-emissjonijiet tas-CO₂ b'20% sa l-2020, bħala riżultat ta' zieda ta' 20% fl-effiċjenza enerġetika u sehem ta' 20% ta' enerġija rinovabbli fit-taħlita ta' enerġija;

BILLI, l-"Pjan ta' Azzjoni għall-Effiċjenza fl-Enerġija ta' l-Unjoni Ewropea: Inwettqu l-Potenzjal" jinkludi bħala prijorita' l-ħolqien ta' "Patt tas-Sindki";

BILLI l-Patt tas-Sindki gie implimentat b'suċċess u jipprovdi gwida għall-inizjattiva tal-Patt tal-Gżejjer;

BILLI l-Kumitat tar-Regġuni ta' l-UE jenfasizza l-ħtieġa li jingħaqdu l-forzi lokali u reġjonali, għaliex governanza f'livelli diversi hija għodda effettiva biex titkabbar l-effiċjenza f'azzjonijiet li se jiġu meħuda kontra l-bidla fil-klima;

BILLI gżejjer huma normalment dependenti ħafna fuq il-fjuwil importat, ikollhom restrizzjonijiet fl-aċċess għall-enerġija kontinentali u jiffaccjaw spejjeż ogħla tal-fjuwil, li hija restrizzjoni għall-iżvilupp soċjo-ekonomiku iżda wkoll opportunità importanti għar-riċerka u d-dimostrazzjoni dwar enerġiji li jiġġeddu u azzjonijiet għall-effiċjenza fl-enerġija;

BILLI gżejjer jistgħu jikkontribwixxu għall-Qafas ta' Riċerka Ewropea bħala laboratorji li jiżviluppaw u jippruvaw teknoloġiji ġodda ta' enerġija u metodoloġiji li jnaqqsu CO₂, meta jiġi kkunsidrat il-prinċipju ta' gżejjer inkubaturi u fl-ispejjeż tal-provvista ta' enerġija;

BILLI t-territorji insulari huma iktar vulnerabbli għat-tibdil fil-klima minħabba l-valur għoli tal-bijodiversità u minħabba l-ekosistemi iktar fragli tagħhom;

BILLI azzjonijiet implimentati fi gżejjer għandhom potenzjal multiplikattiv għoli għax ir-riżultati huma iktar faċli biex jiġu muriġa, it-turiżmu jippermetti viżibilita' wiesgħa u prossimita' ta' ċertu territorji insulari Ewropej għal swieq esterni (l-Afrika ta' Fuq u tal-Lvant, l-Amerika Ċentrali, l-Ewropa tat-Tramuntana, eċċ.) hija wkoll opportunita' għall-promozzjoni ta' teknoloġija Ewropeja;

BILLI nirrikonoxxu li l-awtoritajiet lokali u reġjonali tal-gżejjer jaqsmu r-responsabbilita' li jiġġieldu t-tiġin globali mal-gvernijiet nazzjonali u li huma jkunu impenjati indipendentement mill-impenji ta' partijiet oħra;

BILLI l-impenn ta' l-UE li tnaqqas l-emissjonijiet se jkun jista' jiġi milfuq biss jekk kemm il-darba partijiet interessati reġjonali u lokali, ċittadini u l-gruppi tagħhom jagħtu sehemhom;

BILLI awtoritajiet lokali u reġjonali, jirrappreżentaw l-amministrazzjoni l-aktar qrib għaċ-ċittadin, huma jinħtieġu li jmexxu l-azzjoni u jagħtu eżempju;

BILLI hafna mill-azzjonijiet, dwar d-domanda ta' l-enerġija u sorsi ta' l-enerġija li tiġġedded, neċessarji biex jingħeleb it-tfixkil tal-klima jaqgħu fl-ambitu ta' kompetenza ta' l-awtoritajiet tal-gzejjer, jew ma jkunux jistgħu jsiru mingħajr l-appoġġ politiku tagħhom;

BILLI l-Istati Membri ta' l-UE jistgħu jibbenefikaw minn azzjoni effettiva deċentralizzata f'livell reġjonali u lokali sabiex jissodisfaw l-impenn tagħhom fit-tnaqqis ta' emissjonijiet ta' gass;

BILLI l-awtoritajiet lokali u reġjonali tal-gzejjer madwar l-Ewropa qegħdin inaqqsu il-materjal tossiku responsabbli għat-tisħin globali permezz ta' programmi għal-effiċjenza fl-enerġija, li jinkludu mobilita' urbana sostenibbli, u l-promozzjoni ta' sorsi ta' enerġija rinovabbli;

BILLI l'Artiklu 174 tal-Verżjoni Konsolidat tat-Trattat fuq il-Funzjoni ta' l-Unjoni Ewropea (2010/C 83/01) tgħid,

“l-Unjoni għandha tiżviluppa u ssegwi l-azzjonijiet tagħha li jwasslu għat-tisħin tal-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali tagħha. B'mod partikolari, l-Unjoni għandha timmira biex tnaqqas disparitajiet bejn livelli ta' żvilupp tar-reġjuni varji speċjalmentt dawk ir-reġjuni inqas vantaġġati. Fost ir-reġjuni kkonċernati, attenzjoni partikolari għandha tingħata lil żoni rurali, lil żoni milquta minn tranżizzjoni industrijali, u lil reġjuni li jbatu minn żvantaġġi gravi u permanenti naturali jew demografici bħar-reġjuni tat-tramuntana b'densita' ta' popolazzjoni baxxa ħafna u reġjuni ta' gzejjer, transkonfinali u muntanjuji”.

BILLI enerġiji sostenibbli huma fl-abbundanza fi gzejjer Ewropej u l-iżvilupp tagħhom jista' jkollu impatt sinifikanti fuq li jittaffew l-iżvantaġġi strutturali permanenti u jistgħu jipproduċu benefiċċji sinifikanti fuq il-kundizzjonijiet soċjali u ekonomiċi tal-gzejjer.

BILLI Direttiva 2009/28/EC tgħid li:

“(44) Il-koerenza bejn l-għanijiet ta' din id-Direttiva u leġiżlazzjoni ambjentali oħra tal-Kommunita' għandha tiġi assicurata. B'mod partikolari, matul il-valutazzjoni, ippjanar u liċenzjar għal impjanti ta' enerġija rinovabbli, l-Istati Membri għandhom jieħdu in konsiderazzjoni l-leġiżlazzjoni ambjentali tal-Kommunita' kollha u l-kontribuzzjoni minn sorsi ta' enerġija rinovabbli sabiex jintlaħqu objettivi ambjentali u ta' tibdil fil-klima, b'mod partikolari meta mqabbla ma' installazzjonijiet ta' enerġija mhux rinovabbli”.

IMPENJI

AHNA, IL-MEXXEJJA POLITIĊI FIRMATARJI TAL-KOMMUNITAJIET TAL-GZEJJER EWROPEJ NIKKOMMETTU LILNA NFUSNA LI

Immorr 'lil hinn mill-għanijiet stabbiliti mill-UE għall-2020, jitnaqqsu l-emissjonijiet tas-CO2 fit-territorji rispettivi tagħna b'ta' l-inqas 20%, permezz ta' l-implimentazzjoni ta' Pjan ta' Azzjoni Sostenibbli tal-Gżira. L-impenn u l-Pjan ta' Azzjoni se jiġu ratifikati permezz tal-proċeduri rispettivi tagħna;

Nippreparaw inventarju ta' emissjonijiet ta' linja bażi għal Pjan ta' Azzjoni ta' Energija Sostenibbli tal-Gżira;

Nippreparaw, nadottaw u nissottomettu lill-Kummissjoni Ewropea il-Pjan ta' Azzjoni ta' Energija Sostenibbli tal-Gżira fi żmien sena wara li jigi iffirmit il-Patt tal-Gzejjer;

Naddattaw l-istrutturi tal-gżira, inkluż l-allokazzjoni ta' riżorsi umani suffiċjenti, sabiex jittieħdu l-azzjonijiet neċessarji;

Nimmobilizzaw is-soċjeta' ċivili fiż-żoni ġeografici biex tieħu sehem fl-iżvilupp tal-Pjan ta' Azzjoni, niddeskrivu l-politika u l-miżuri meħtieġa biex nimplimentaw u nilhqu l-għanijiet tal-pjan;

Nissottomettu Rapport ta' Implimentazzjoni lill-Kummissjoni Ewropea ta' l-inqas kull tieni sena wara s-sottomissjoni tal-Pjan ta' Azzjoni għall-evalwazzjoni, moniteragg u skopijiet ta' verifika; l-ewwel rapport ta' implimentazzjoni jigi sottomess qabel it-tmiem tal-proġett Isle-Pact, permezz tal-koordinatur;

Naqsmu l-esperjenza u l-għarfien ma' gzejjer firmatarji oħra, inkluża l-partecipazzjoni f'konferenzi u avvenimenti Ewropej xierqa, fid-direzzjoni ta' innovazzjoni u żvilupp ta' proġetti bankabli fil-qafas ta' l-implimentazzjoni tal-Pjanijiet ta' Azzjoni għall-Energija Sostenibbli tal-Gżira;

Naqsmu l-esperjenza u nikkollaboraw ma' l-inizjattiva ta' l-UE tal-Patt tas-Sindki;

Norganizzaw kampanji u avvenimenti lokali u reġjonali għall-pubbliku, f'kooperazzjoni mal-Kummissjoni Ewropea u ma' partijiet interessati ewlenin oħra:

- biex nippermettu li-ċittadini jibbenefikaw direttament mill-opportunitajiet u l-vantaġġi offruti minn użu iktar intelligenti ta' enerġija;
- biex inżidu l-aċċettabilita' ta' sorsi ta' enerġija minn komunitajiet lokali u nipromwovu l-idea ta' użu razzjonali ta' enerġija; u
- biex ninfurmaw regolarment lill-midja lokali fuq żviluppi li jikkonċernaw il-Pjan ta' Azzjoni;

Inxerrdu l-messaġġ tal-Patt tal-Gzejjer fuq livell Ewropew fil-fora xierqa u partikolarment, ninkoraġġixxu awtoritajiet tal-gżira oħrajn li jissieħbu fil-Patt tal-Gzejjer;

Nimmobilizzaw investimenti fl-enerġija sostenibbli fit-territorji rispettivi tagħna, fil-qafas ta' ISLE-PACT.

Naċċettaw it-tmiem tas-sħubija tagħna fil-Patt tal-Gzejjer, soġġett għal avviż minn qabel bil-miktub mill-Kummissjoni Ewropea, f'każ ta':

- i) nuqqas ta' sottomissjoni tal-Pjan ta' Azzjoni Sostenibbli tal-Gżira fi żmien sena mill-firma formali tal-Patt;
- ii) in-konformita' mal-objettiv tat-tnaqqis globali tas-CO2 kif stipulat fil-Pjan ta' Azzjoni, minħabba nuqqas ta' implimentazzjoni jew implimentazzjoni suffiċjenti tal-Pjan ta' Azzjoni;
- iii) nuqqas ta' sottomissjoni tar-Rapport ta' Implimentazzjoni f'zewġ perjodi suċċessivi;

AĦNA L-AWTORITAJIET TAL-GŻIRA NAPPREZZAW

L-inizjattivi u l-azzjonijiet speċifiċi għall-gżejjer tal-Parlament Ewropew u tal-Kummissjoni ta' l-UE;

L-assistenza u l-appoġġ finanzjarju relatat tal-Kummissjoni Ewropea, partikolarment permezz ta' l-inizjattiva ta' ISLE-PACT;

AĦNA L-AWTORITAJIET TAL-GŻIRA NITOLBU APPOĠĠ MILL-

Kummissjoni Ewropea u l-amministrazzjonijiet nazzjonali li jwaqqfu skemi ta' kooperazzjoni u strutturi koerenti ta' appoġġ li jinkludu finazi għall-implimentazzjoni ta' Pjanijiet ta' Azzjoni għall-Energija Sostenibbli tal-Gżejjer u billi jiffaċilitaw fil-livell legiżlattiv u/jew regolatorju sabiex jingħelbu ostakli mhux tekniċi li jipprevjenu proġetti ta' investiment milli jsiru viabbli;

Kummissjoni Ewropea u l-amministrazzjonijiet nazzjonali li jagħrfu l-attivitajiet fil-Patt tal-Gżejjer bħala prijoritajiet strateġiċi fil-programmi ta' appoġġ rispettivi tagħhom fil-qafas ta' l-inizjattivi tat-tibdil fil-klima;

Kummissjoni Ewropea billi tipprovdi għarfien u viżibiltà pubblika tal-gżejjer li jiffirmgħu fil-Patt tal-Gżejjer permezz ta' l-użu ta' "logo" tal-istess Patt u promozzjoni tas-sehem, l-għan u azzjonijiet permezz tal-mezzi ta' komunikazzjoni tal-Kummissjoni;

Il-Bank Ewropew għall-Investiment jew istituzzjonijiet finanzjarji simili għall-finanzjament insulari tal-proġett;

Il-Kummissjoni Ewropea billi talloka fondi għal assistenza teknika taħt il-faċilita' ELENA. L-allokkazzjoni ta' dawn il-fondi, għandha tiegħu in konsiderazzjoni l-ispeċifità tar-reġjuni tal-gżejjer, kif ukoll id-diffikultajiet ta' dawn il-periferiji li jkollhom aċċess dirett għall-korpi deċiżjonali (eż. BEI). Fondi oħra (eż. self, pjan ta' rkupru eċċ.) jistgħu jkunu diretti lejn proġetti maturi fil-Gżejjer Ewropej, permezz ta' strutturi ta' appoġġ (nominati taħt l-iskema tal-Patt tas-Sindki) u/jew awtoritajiet reġjonali, sabiex tkun faċilitata l-aċċessibilità għal dawn il-fondi u assigurata l-viżibiltà tal-proċess kollu.

AĦNA L-AWTORITAJIET TAL-GŻIRA NISTIEDNU

Gżejjer oħra u reġjuni ta' gżejjer li jissieħbu fil-PATT TAL-GŻEJJER bħala dikjarazzjoni ta' l-impenn politiku tagħhom li jaderixxu ma' u jirrispettaw l-għanijiet tiegħu

Partijiet interessati ewlenin oħra li jistgħu jikkontribwixxu għall-kisba ta' l-għanijiet tagħna

Mr. Joseph Cordina
Membru tal-Assoċjazzjoni tal-Kunsill Lokali

F'isem:
Mr. Ian Borg, Sindku ta' F'ad Dingli

12 t'April 2011, Brussels